

Vastaus kuntalaisaloitteeseen: Luostaritien valaistuksen säilyttämisestä Kosulassa

KH 17.11.2025 § 230

Tuusniemen kuntaan on saapunut 5.11.2025 kirjallinen aloite Luostaritien valaistuksen säilyttämisestä Kosulassa.

Etelä-Tuusniemen kyläyhdistys ry ja asukkaat esittävät, että Luostaritien valaistusta Kosulassa jatketaan ottamalla se kunnan vastattavaksi. Aloitteessa todetaan, että ”Päätös asiasta tarvitaan, koska Pohjois-Savon ELY-keskus aloittaa kuntien kanssa neuvottelut eräiden maantiesuukien valaistuksen purkamisesta tai siirtymisestä kunnan omistukseen. Tuusniemellä tällainen kohde on Luostaritiellä Kosulan kylän kohdalla.”

Kyläyhdistyksen ja asukkaiden mielestä valaistuksen säilyttäminen on ehdottoman tarpeen monesta syystä. ”Tuusniemen alueella Luostaritien tihein asutus on Kosulan kylässä, ja asutusta sijaitsee aivan tien laidassa. Tie on asukkaille kulkuväylä, myös tärkeä liikuntapaikka, jossa kuljetaan usein myöhään illallakin. Valaistus antaa siihen mahdollisuuden ja turvaa liikenteeltä. (...) Valaistun tieosuuden varressa on sekajätteen keräysasema, kaikkien kyläläisten käytettävissä oleva kyläyhdistyksen grillikota sekä entisen kaupan tiloissa toimiva kokoustila. (...) Valaistuksen säilyttämisellä on lisäksi vaikutusta kyläläisten luottamukseen tulevaisuuteen ja siihen, että Tuusniemen kunta huolehtii kirkonkylän ulkopuolisistakin alueista.”

Hallintosäännön 140 – 142 §:n mukaan kunnan asukkailla sekä kunnassa toimivalla yhteisöllä ja säätiöllä on oikeus tehdä aloitteita kunnan toimintaa koskeissa asioissa. Aloitteen tekijälle on ilmoitettava kuukauden kuluessa aloitteen saapumisesta, missä viranomaisessa aloite käsitellään, arvioitu käsittelyaika sekä keneltä saa lisätietoja aloitteen käsittelystä. Sen jälkeen, kun aloite on käsitelty loppuun, aloitteen tekijälle on ilmoitettava, onko aloite johtanut toimenpiteisiin.

Hallintojohtaja on kertonut aloitteen tekijöille sähköpostitse ja puhelimitse aloitteen käsittelystä.

Valmistelija

Hallintojohtaja Sirpa Hartojoki, puh. 044 7209 036

Kj:n päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää lähettää kuntalaisaloitteen valmisteltavaksi tekniselle lautakunnalle.

Päätös

Kunnanhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.

Pohjois-Savon ELY-keskus on selvittänyt alueellaan olevien valtion omistamien tievalaistusten tarvetta Väyläviraston ohjeistuksen mukaisesti.

Selvityksen yhteydessä on tutkittu valtion omistamia tievalaistuskohhteita, jotka eivät enää vastaa Väyläviraston ohjeistamaa valaistustarvetta ja Väyläviraston ohjeistamat valaistuksen purkuperusteet täyttyvät.

Yksi selvityksen aikana purettavaksi esitettävistä valaistuksista sijaitsee Tuusniemen kunnan alueella maantiellä 542 Kosulan kylällä. Purettavaksi esitetyn valaistuksen yhteispituus on noin 1,2 km. Kyseisen valaistuksen osalta tievalaistuksen purkuperusteet nykyisin täyttyvät, koska alueella ollut koulu on Pohjois-Savon ELY-keskuksen tietojen mukaisesti lakkautettu ja alueen liikennemäärä vähäinen (252 ajoneuvoa vuorokaudessa).

Väyläviraston ohjeen 33/2023 Maantie- ja rautatiealueiden suunnittelu 20.6.2023 mukaan
(https://ava.vaylapilvi.fi/ava/Julkaisut/Vaylavirasto/vo_2023-33_maantie_rautatiealueiden_valaistusohje_web.pdf, luku 2.3)

”2.3 Tievalaistuksen purku

Tievalaistus puretaan, eikä uutta tievalaistusta rakenneta tilalle, kun kaikki seuraavat ehdot täyttyvät:

- 1. tievalaistus on elinkaarensa päässä (ks. kohta 2.4)*
- 2. keskimääräinen vuorokausiliikenne (KVL) on alle 40 % taulukon 2 arvosta*
- 3. tien yhteydessä ei ole jalankulku- ja pyörätietä tai jalankulku- ja pyörätie ei edellytä valaistusta kohdan 2.2.3 mukaisesti*
- 4. kyseessä ei ole tieosuus, joka valaistaan kohtien 2.2.1 ja 2.2.2 mukaisesti liikennemäärästä riippumatta*
- 5. kyseessä ei ole liittymähaaran pysähtymisnäkemän pituinen tieosuus*
- 6. tien valaisemiseen ei ole erityisiä syitä (esim. useat suojatiet, läheinen koulu tai päiväkotitms.) tai erityiset syyt ovat poistuneet.*

Tievalaistus voidaan purkaa kesken elinkaaren, kun edellä mainitut ehdot 3, 4, 5 ja 6 täyttyvät ja keskimääräinen vuorokausiliikenne (KVL) on alle 300 ajon/d.

Maanteillä olevien nykyisten tievalaistuksien purkamisen tarve on selvitettävä myös muissa tapauksissa esim.:

- alueellisten kehittämissuunnitelmien yhteydessä*
- kun ajoneuvo-, jalankulku- ja pyöräliikenteen määrä muuttuu merkittävästi.”*

Vaihtoehtona esitetylle valaistuksen purulle on, että kunta ottaa valaistuksen haltuunsa. Haltuunoton edellytys on, että vastaanottava taho vastaa jatkossa valaistuksen korjauksista, käyttökustannuksista.

Tuusniemen kuntaan on saapunut 5.11.2025 kirjallinen aloite Luostaritien valaistuksen säilyttämisestä Kosulassa.

Etelä-Tuusniemen kyläyhdistys ry ja asukkaat esittävät, että Luostaritien valaistusta Kosulassa jatketaan ottamalla se kunnan vastattavaksi. Aloitteessa todetaan, että ”Päätös asiasta tarvitaan, koska Pohjois-Savon ELY-keskus aloittaa kuntien kanssa neuvottelut eräiden maantiesuukien

valaistuksen purkamisesta tai siirtymisestä kunnan omistukseen.
Tuusniemellä tällainen kohde on Luostaritiellä Kosulan kylän kohdalla.”

Tuusniemen kunnan taloustilanne on tällä hetkellä heikko, eikä tulevina vuosina tilanne näytä valoisemmalta talouden suhteen. Vuoden 2026 talousarvion alkuperäisestä raamista tehtiin teknisen toimen käyttötalouteen 100.000 euron leikkaus kunnanhallituksen päätöksellä Kh 24.11.2025 § 236. Tämä tarkoittaa sitä, että kustannuksia on karsittava entisestään eikä uusia kohteita voida ottaa kunnan vastuulle ja hoidettavaksi.

Valmistelija Tekninen johtaja Paula Rissanen, puh. 040 820 6928

Päätösehdotus

Tekninen lautakunta päättää esittää lausuntonaan, että kunta ei ota haltuunsa Kosulan kylän kohdalla maantiellä 542 sijaitsevaa Pohjois-Savon ELY-keskuksen purettavaksi esittämää valaistusta. Perusteluna on, että kunnalla ei ole taloudellisesti mahdollista huolehtia valaistuksen kunnossapidosta eikä käyttökustannuksista.

Päätös

Päätösesitys hyväksyttiin.

KH 19.01.2026 § 12

Kj:n päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää vastata aloitteeseen teknisen lautakunnan päätöksen mukaisesti.

Käsittely

Keskustelun aikana Heikki Smolander esitti, että asia palautetaan uudelleen valmisteluun tekniselle lautakunnalle, koska elinvoimakituksen kustannusarvio ei ole ollut esillä lautakunnassa. Samassa yhteydessä selvitetään Tuusjärven Hoikantien valaistuksen säilyttäminen.

Eevariitta Jäntti ja Heimo Räsänen kannattivat Heikki Smolanderin esitystä.

Puheenjohtaja totesi, että on tullut kannatettu muutosesitys ja kysyi, onko asiassa tarpeen äänestää vai hyväksyykö kunnanhallitus yksimielisesti esityksen palauttamisesta uudelleen valmisteluun. Kunnanhallitus päätti yksimielisesti palauttaa asian uudelleen valmisteluun. Puheenjohtaja totesi Heikki Smolanderin esityksen tulleen kunnanhallituksen päätökseksi.

Päätös

Kunnanhallitus päätti palauttaa asian uudelleen valmisteluun tekniselle lautakunnalle, koska elinvoimakeskuksen kustannusarvio ei ole ollut esillä lautakunnassa. Samassa yhteydessä selvitetään Tuusjärven Hoikantien valaistuksen säilyttäminen.

Tekn.ltk 26.02.2026 § 18
377/00.02.01/2025

Tekninen lautakunta on käsitellyt kokouksessaan 9.12.2025 § 123 Tuusniemen kuntaan 5.11.2025 saapunutta kirjallista aloitetta Luostaritien valaistuksen säilyttämisestä Kosulassa. Lautakunta on antamassaan lausunnossa todennut, että kunta ei ota haltuunsa Kosulan kylän kohdalla maantiellä 542 sijaitsevaa Pohjois-Savon ELY-keskuksen purettavaksi esittämää valaistusta. Perusteluna on, että kunnalla ei ole taloudellisesti mahdollista huolehtia valaistuksen kunnossapidosta eikä käyttökustannuksista.

Kunnanhallitus on käsitellyt asiaa kokouksessaan KH 19.01.2026 § 12 ja päättänyt palauttaa asian käsittelyn uudelleen tekniselle lautakunnalle. Asian palauttamisen perusteluna on, että elinvoimakeskuksen kustannusarvio ei ole ollut esillä lautakunnassa.

Itä-suomen elinvoimakeskus on toimittanut sähköpostilla Etelä-Tuusniemen kyläyhdistys ry:n edustajalle kustannustietoja valaistuksen ylläpito- ja valaisimien uusimiskustannuksista, jotka ovat seuraavat:

Kosulan kylän:

- sähköenergia (sis. siirto, energia ja verot) / vuosi 685 €.
- o Peruste: 23 kpl 150W valaisinta, keskimääräinen valaistuksen polttoaika/ vrk 5h, kohteella valaistuksen yösammutus klo 00-05 käytössä
- valaistuksen ohjaus 200 €/v
- Valaistuksen kunnossapitokustannukset / vuosi n. 610 €
- o Peruste: keskimääräiset valaistuksen hoitokustannukset POS-ELYn alueella 510 €/km

☐ Kosulan valaistuksen vuosittaiset käyttö- ja kunnossapitokustannusten arvio yhteensä n.1500 €/v. Valaistuksen omistajuuden siirrosta ei tulisi kunnalle muita ylimääräisiä kustannuksia

- Kosulan valaistus on vuodelta 2000, joten valaistus tarvitsee lähivuosina valaisinvaihdon, jonka kustannusarvio n. 4500€. Muuta saneeraustarvetta ei valaistuksella seuraavan 10-20 aikana ole odotettavissa. LED-valaisinvaihtojen myötä energiakustannus pienenee noin 50%.

Hoikantie:

- sähköenergia (sis. siirto, energia ja verot) / vuosi 550 €.

o Peruste: 10 kpl 150W valaisinta, keskimääräinen valaistuksen polttoaika/ vrk 10h, kohteella ei nykyisin yösammutuksia käytössä, koska valaistus saa sähkönsä valtatieltä 9, eikä näin yösammutus ole nykyjärjestelyillä mahdollinen. Jos yösammutus lisättäisiin omistajuuden muutoksen jälkeen, energiakustannukset puolittuisivat

- valaistuksen ohjaus nykyisellään valtatieltä, mutta erotuksen myötä tarvitsisi oman ohjauksen -> 200 €/v

- Valaistuksen kunnossapitokustannukset / vuosi n. 305 €

o Peruste: keskimääräiset valaistuksen hoitokustannukset POS-ELYn alueella 510 €/km

☐ Hoikantien valaistuksen vuosittaiset käyttö- ja kunnossapitokustannusten arvio mahdollisen omistajuuden muutoksen jälkeen yhteensä n.1055 €/v.

☐ Valaistuksen omistajuuden myötä kunnalle tarvittaisiin myös oma sähköliittymä ja keskus, joiden kustannusarvio n. 7000 €

-Hoikantien valaistus on vuodelta 2000, joten valaistus tarvitsee lähivuosina valaisinvaihdon, jonka kustannusarvio n.2000 €. Muuta saneeraustarvetta ei valaistuksella seuraavan 10-20 aikana ole odotettavissa. LED-valaisinvaihtojen myötä energiakustannus pienenis noin 50%.

Kuitenkin toisen 20.1.2026 kuntaan tulleen sähköpostin mukaan Pohjois-Savon ELY-keskuksen toteutuneet tievalaistuksen käyttö- ja kunnossapitokustannukset ovat keskimäärin 3 200 € / km / vuosi, joten Kosulan valaistuksen vuotuiset laskennalliset käyttö- ja kunnossapitokustannukset ovat noin 4 000 € luokkaa. Mikäli tievalaistus haluttaisiin säilyttää toistaiseksi, täytyy tiejaksolle toteuttaa valaisinvaihdot lähivuosina.

Vuotuisten käyttö- ja kunnossapitokustannusten lisäksi tulisi valaisinten uusimisen kustannukset sekä mahdolliset lisäkustannukset sähköliittymästä ja keskuksesta.

Kunnan tiukassa taloudellisessa tilanteessa valaistuksien (Kosula ja Hoikka) ottaminen kunnan vastuulle olisi talouden tasapainottamistoimien vastaista. Teknisen toimen vuoden 2026 talousarviosta vähennettiin jo 100. 000 euroa, eikä teknisen toimen talous kestä enää ylimääräisiä kustannuksia.

Valmistelija

Tekninen johtaja Paula Rissanen, puh. 040 820 6928

Päätösehdotus

Tekninen lautakunta päättää pysyä edellisen lausuntonsa mukaisessa kannassaan, että kunta ei ota haltuunsa Kosulan kylän kohdalla maantiellä 542 sijaitsevaa eikä maantiellä 16477 (Hoikantie) lakkautetun Tuusjärven koulun läheisyydessä sijaitsevaa Itä-Suomen elinvoimaketuksen (ennen Pohjois-Savon ELY-keskuksen) purettavaksi esittämää valaistusta. Perusteluna on, että kunnalla ei ole taloudellisesti mahdollista huolehtia valaistuksen kunnossapidosta eikä käyttökustannuksista..

Käsittely

Keskustelun aikana Antti Kuronen esitti, että tievalaistus säilytetään ja otetaan kunnan hoidettavaksi kuitenkin vain siihen saakka, kun pylväiden uusinta tulee ajankohtaiseksi. Jarkko Toivanen kannatti Kurosen esitystä. Anssi Kasanen esitti, että jätetään asia pöydälle lisäselvittelyjä varten. Kasasen esitys raukesi kannattamattomana.

Puheenjohtaja totesi, että on tullut kannatettu uusi esitys ja asiassa täytyy äänestää. Puheenjohtaja esitti, että pohjaesitystä kannattavat äänestävät JAA ja Kurosen esitystä kannattavat äänestävät EI. Äänestysmenettely hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin kaksi JAA-ääntä (Anu Mustonen ja Marja Sutinen) ja kolme EI-ääntä (Antti Kuronen, Anssi Kasanen ja Jarkko Toivanen). Puheenjohtaja totesi, että Antti Kurosen esitys on tullut lautakunnan päätökseksi.

Päätös

Tekninen lautakunta esittää lausuntonaan kunnanhallitukselle, että tievalaistus säilytetään ja otetaan kunnan hoidettavaksi kuitenkin vain siihen saakka, kun pylväiden uusinta tulee ajankohtaiseksi.

Tekninen johtaja jätti eriävän mielipiteen asiasta. Perusteluna kunnan tiukassa taloudellisessa tilanteessa valaistuksien (Kosula ja Hoikka) ottaminen kunnan vastuulle olisi talouden tasapainottamistoimien vastaista. Teknisen toimen talousarviossa ei ole määrärahoja ko. valaistuksen kustannuksiin.